
Forskning og uddannelser i grundskolens fag på Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet

I Aarhus Universitets strategi for perioden 2013-2020 lægges der vægt på at forske og udbyde uddannelser orienteret mod samfundets behov. I forlængelse af den nye strategi vil Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) (fremover IUP) forskningsmæssigt fokusere på førskole, grundskole og livslang læring og udbyde uddannelser, der bl.a. kan give professionsbachelorer muligheder for relevante og forskningsbaserede efter- og videreuddannelsestilbud. IUPs strategi er således fortsat at varetage og målrette forpligtelsen til at efter- og videreudanne skole- og institutionsledere, lærere, pædagoger og andre professionsbachelorer. Hermed vil IUP gennem sine uddannelser, sin forskning og sin myndighedsrådgivning bidrage til at realisere de store ambitioner, der er sat for den danske folkeskole med den nyligt vedtagne folkeskolereform og for dagsinstitutioner med den nyligt vedtagne reform af pædagoguddannelsen.

Dato: 30. januar 2014

Mette Thunø
Dekan
Faculty of Arts

Tlf. 2979 9330
met@adm.au.dk

Historik

Med loven om etablering af Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) fra juli 2000 fandt en fusion af Danmarks Lærerhøjskole som universitetsinstitution, Danmarks Pædagogiske Institut som sektorforskningsinstitution og Danmarks Pædagoghøjskole med professionshøjskolefunktioner samt Center for Teknologistøtte sted. I 2007 blev DPU en del af Aarhus Universitet med status af universitetsskole og i 2011 blev DPU som konsekvens af Aarhus Universitets interne reformer til Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) under Faculty of ARTS, et af fire nye hovedområder, der altså blev oprettet i 2011.

Side 1/3

Den i udgangspunktet sammenlagte institution førte til, at DPU forskningsmæssigt blev til en blanding af en sektorforskningsinstitution og en klassisk universitetsinstitution med fokus på at tilbyde videreuddannelse i form af kandidat- og masteruddannelser til pædagogiske professionsbachelorer som lærere, pædagoger, m.v. Lovgivningsmæssigt var DPU's hovedopgave at gennemføre fagdidaktisk forskning og undervisning i relation til folkeskolens fag, mens de tidligere CVU'er, som blev dannet på samme tid som DPU, skulle overtage Danmarks Lærerhøjskoles og Pædagoghøjskolens forpligtelser til efter- og videreuddannelse af lærere og pædagoger til og med diplomniveau.

I 2012 havde størstedelen af IUP's kandidatstuderende en optagsbaggrund som pædagog og 23 procent en baggrund som skolelærer. Kandidatuddannelserne er blevet sup-

pleret af et stigende antal efteruddannelseskurser i form af 1-årige masteruddannelser. Fusionen i 2007 med Aarhus Universitet gjorde det endvidere muligt også at udbyde bacheloruddannelser. I 2010 blev den første BA-uddannelse i Uddannelsesvidenskab akkrediteret og fra september 2013 blev denne fulgt op af en kandidatuddannelse inden for samme område. Begge uddannelser er meget efterspurgt med et årligt bacheloroptag i Øst- og Vestdanmark på i alt 180-200 studerende.

Forskningsmæssigt fortsatte DPU med forskning inden for førskole- og grundskoleområdet samt inden for livslang læring og har fortsat fokuseret på sektorforskningsforpligtelserne, nu i form af en stadig stigende grad af myndighedsrådgivning. Undervisningsministeriet er fortsat storforbruger af IUP's forskningsydelser med pt. 30 forskningsprojekter med IUP-forskeres involvering og med omkring 25 IUP-forskere udpeget til at sidde i råd, nævn og udvalg relateret til UVM's ressortområde.

IUP's udbud af videreuddannelse på kandidatniveau

IUP er landets største udbyder af videreuddannelse til professionsbachelorere, der ønsker at tilegne sig en kandidatgrad. Gennem sit store udbud af kandidatuddannelser bidrager instituttet til at styrke bl.a. den danske lærer- og pædagoguddannelse. Mange skolelærere og pædagoger benytter sig af muligheden for at udbygge deres bacheloruddannelse med en relevant kandidatuddannelse. Målet er, at der sker en løbende fagudvikling af kandidatuddannelser, og at denne sker i samarbejde med aftagere, herunder professionshøjskoler, skoleledere, interesseorganisationer, kommuner, KL, m.fl. Der uddannes omkring 500 kandidatstuderende årligt.

Af IUP's 12 kandidatuddannelser udbydes 4 fagdidaktiske uddannelser i dansk, matematik (herunder naturfag), musik og materiel kultur. IUP har forsøgt, og forsøger til stadighed, at øge søgningen til disse fagdidaktiske uddannelser, hvortil der kun sker en begrænset søgning fra professionsuddannede lærere (årligt ml. 15-50 studerende pr. uddannelse) og en begrænset kandidatproduktion (årligt ml. 5-15 pr. uddannelse).

IUP ser det som en af sine kerneopgave at bidrage til et fagligt løft af folkeskolens lærere ved at tilbyde videreuddannelse i relevante forskningsbaserede didaktikuddannelser. IUP's erfaring er dog, at en realisering af denne nationale opgave i større skala end for nuværende kræver, at skoleledere, kommuner og KL mere systematisk efterspørger og benytter sig af IUP's uddannelsestilbud end det hidtil har været tilfældet. IUP samarbejder gerne med professionshøjskolerne om denne fremtidige opgave bestående af mere systematisk og forskningsbaseret kompetenceudvikling af folkeskolens faglærere.

Siden 2010 er der inden for fagdidaktik, herunder også teknologiunderstøttelse af undervisning, foretaget investeringer i form af en række nye stillingsbesættelser. Således er 22 forskere og 13 ph.d.-studerende nu samlet i Forskningsprogram for Fagdidaktik med fokus på undervisning, uddannelse, kompetenceudvikling og interkulturelle læringsprocesser relateret til specifikke fag.

Efteruddannelse af pædagoger og lærere

IUP bidrager i dag gennem sine 16 masteruddannelser til efteruddannelse af ledere, lærere, pædagoger og andre professionsuddannede. Flere af disse retter sig direkte mod grundskolen, f.eks. masteruddannelserne i didaktik, i ledelse af uddannelsesinstitutioner, specialpædagogik, socialpædagogik og i professionsudvikling.

IUP vil fortsat målrettet udvikle sine tilbud om hele masteruddannelser til professionsuddannede, der har brug for kompetenceudvikling på masterniveau. Udviklingen af nye tilbud sker løbende og i samarbejde med relevante aftagere, organisationer og professionshøjskoler. Således indgår IUP i det såkaldte *4-10-konsortium* bestående af IUP og tre af de største professionshøjskoler (professionshøjskolerne Metropol, UCC og VIA UC) i landet (<http://www.viauc.dk/projekter/4svar/Sider/4svar.aspx>). Dette konsortium er netop opbygget med henblik på at styrke folkeskolens kapacitet inden for fire centrale områder: 1) Ledelse og organisation, 2) Didaktik og læring, 3) Inklusion og differentiering samt 4) Digitalisering. Og udvikling af dette konsortiesamarbejde indgår i IUPs aktuelle planer med at udvikle forskningsbaseret efteruddannelse i tilknytning til folkeskolereformen.

Bacheloruddannelser med relevans for grundskolen

IUP satser i fremtiden på at udbyde flere BA-uddannelser. Instituttet har som ovenfor nævnt skabt en ny og meget efterspurgt BA-uddannelse i uddannelsesvidenskab, der retter sig bredt mod et arbejdsmarked inden for uddannelsesforvaltning, uddannelsespolitik og uddannelsesudvikling, herunder naturligvis også folkeskolen. Uddannelsen udbydes i samarbejde med Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet. Der arbejdes også på at udvikle en BA-uddannelse inden for almen pædagogik med vægt på teknologi og pædagogik.

Forskeruddannelse af undervisere på professionshøjskolerne

IUP har siden 2010 arbejdet tæt sammen professionshøjskolerne om at tilbyde ph.d.-uddannelse, der styrker forskningsbaseringen af læreruddannelsen og dermed aftagerne på grundskoleområdet. Samarbejdet herom med professionshøjskolerne foregår bl.a. inden for *4-10-konsortiet* med henblik på de ph.d.-studerendes forskningsforankring og finansieres af midler fra Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning. Af de i alt 33 udmøntede ph.d.-stipendier fra Ph.d.-Rådet er 19 tildelt ph.d.-studerende med indskrivning på IUP i samarbejde med professionshøjskolerne VIA, UCC og Metropol.